

MALTEŠKO PREDSEDAVANJE SAVETOM EVROPSKE UNIJE

Pišu: Tara TEPAVAC i Emilija MILENKOVIĆ

Malta predsedava Savetom Evropske unije od 1. januara do 30. juna 2017. godine. Ovu ulogu preuzela je od Slovačke koja je koordinirala radom Saveta EU, definisala tematske prioritete i posredovala u odnosima sa drugim institucijama Evropske unije (EU) u drugoj polovini 2016. godine. Poput Slovačke, i Malti je ovo prvo predsedavanje Savetom EU koje preuzima u trenutku brojnih unutrašnjih i spoljnih izazova. Malteškim predsedavanjem nastavlja se period tzv. „trojke“ na čelu EU: Holandija, Slovačka i Malta. Trojku čine države članice EU koje u vremenskom periodu od 18 meseci definišu i usmeravaju agendu EU, obezbeđujući joj nesmetano funkcionisanje i kontinuitet u bavljenju određenim pitanjima. Predsedavanje Savetom EU ujedno je i prilika za države članice da istaknu teme od značaja za nacionalni ili regionalni interes.

Prioriteti malteškog predsedavanja Savetom EU

Program malteškog predsedavanja kreiran je u skladu se dugoročnim prioritetima EU postavljenim u Strateškoj agendi za EU u vremenima promena iz 2014. godine. Najmanja država članica EU iskoristiće priliku da tokom predsedavanja skrene pažnju na teme od posebnog nacionalnog značaja, socijalnu inkluziju i pomorstvo, uz uvažavanje aktuelnih izazova EU. Prioriteti Malte mogu se sumirati sa tri „M“ koja čine „*Migration*“ - migracije, „*Mediterranean*“ - Mediteran i „*Maritime*“ – odnosno pomorstvo. Jedinstveno tržište takođe zauzima visoko mesto na agendi.

1. BEZBEDNOST U FOKUSU: MIGRACIJE, POLITIKA BEZBEDNOSTI I POLITIKA SUSEDSTVA

Migracije predstavljaju prioritet malteškog predsedavanja. U okviru ovog prioriteta pažnja je usmerena na brzu primenu već dogovorenih mera i održavanje ove teme na vrhu političke agende, uz sveobuhvatan pristup različitim aspektima migracija. Holistički pristup migracijama podrazumeva unutrašnji i spoljašnji aspekt, odnosno paralelne aktivnosti na četiri polja: na polju azila, upravljanja spoljnim granicama, spoljne dimenzije migracija i legalne migracije. Konkretni ciljevi kojima će Malta težiti tokom svog predsedavanja su najvećim delom povezani sa reformom Zajedničkog evropskog sistema za azil (*Common European Asylum System*). Jačanje i usmeravanje Zajedničkog evropskog sistema za azil doprineće pravednijoj relokaciji izbeglica/migranata u državama članicama EU, s obzirom na to da je do decembra premešteno svega 8,162 od 160,000 osoba iz Grčke i Italije, kao i stvaranju sistema otpornog na pritiske. U tom smislu, poseban fokus je usmeren na reviziju Dablinske regulative, preuređenje *Evropske kancelarije za podršku azilu (European Asylum Support Office)* u potpuno razvijenu Evropsku agenciju za azil i relokaciju migranata. Takođe, među prioritetima u polju migracija je i praćenje dogovora postignutih na Samitu o migracijama u Valeti 2015. godine, kao i dovršavanje *Evropskog spoljnog investicionog plana (European External Investment Plan)* sa ciljem promovisanja održivih investicija u Africi i susedstvu i prevazilaženja uzroka migracija.

Regionalni i globalni izazovi (migracije, terorizam, organizovani kriminal, hibridne pretnje i dr.) nalaze se u fokusu predsedavanja u oblasti bezbednosti. U okviru borbe protiv terorizma i organizovanog kriminala najavljeni su sledeći koraci: primena plana za pojačanu razmenu informacija i upravljanje informacijama koji je Savet EU podržao na sastanku u junu 2016. godine, zatim postizanje interoperabilnih rešenja za baze podataka koje koriste granične uprave, donošenje legislative u borbi protiv finansiranja terorizma i postizanje političkog dogovora o četvrtoj *Direktivi o sprečavanju pranja novca (Anti-Money Laundering Directive)*. Malta takođe planira da proširi konsenzus država članica za dalje korake u stvaranju *Evropskog javnog tužilaštva (European Public Prosecutor's Office)* zaduženog da istražuje i procesuiru kršenje finansijskih interesa EU i poboljšanje upravljanja *Evrodžasta (European Judicial Cooperation Unit)* sa ciljem unapređenja koordinacije prekogranične pravosudne saradnje u krivičnim pitanjima. Bolje upravljanje spoljnim granicama Unije radi suzbijanja bezbednosnih pretnji i jačanja unutrašnje bezbednosti takođe se nalazi među prioritetnim ciljevima, a uključuje uspostavljanje sistema za registraciju građana trećih zemalja koji ulaze/izlaze iz EU i stvaranje *Evropskog putničkog sistema za informacije i odobrenje (European Travel Information and Authorisation System)* za građane trećih zemalja kojima nije potrebna viza za ulazak u Šengenski prostor.

Malta je prepoznala nužnost sveobuhvatnog pristupa bezbednosnim izazovima, koji promoviše nedavna *Globalna strategija Evropske unije o spoljnoj i bezbednosnoj politici (A Global Strategy for the European Union's Foreign and Security Policy)*. U skladu sa širom politikom EU, kao i iskustvima ove mediteranske zemlje, aktivni naponi EU ka stabilizaciji evropskog susedstva i posebno južnog Mediterana na vrhu su prioriteta njenog predsedavanja Savetom EU. Među ključnim ciljevima na ovom polju posebno se izdvaja stabilizacija Libije, obezbeđivanje demokratske tranzicije i nastavak pregovora o trgovini između EU i Tunisa, kao i doprinos Unije rešavanju sukoba u Siriji. Pažnja je posvećena i produblivanju odnosa između EU i Lige arapskih država, kao i revitalizaciji odnosa sa Savetom za saradnju u Zalivu (*Gulf Cooperation Council*). Iako je Malta usmerila fokus politike susedstva EU ka jugu, podrška Ukrajni uz obezbeđivanje saradnje sa Rusijom ostala je među prioritetima. Agenda Malte obuhvatila je i doprinos EU nastavku bliskoistočnog mirovnog procesa između Izraela i Palestine.

2. JEDINSTVENO TRŽIŠTE KAO POKRETAČ RASTA I RAZVOJA EU

U okviru *Jedinstvenog digitalnog tržišta EU*, prioritet malteškog predsedavanja je poboljšanje pristupa i olakšavanje trgovine na Internetu. U tom smislu, nastojat će da postigne zaključenje trijaloga i usvajanje predloga o ukidanju naknada za roming (*Roam like at Home*) i predloga o zabrani diskriminacije na osnovu nacionalnosti ili mesta stanovanja u e-trgovini (*Unjustified geo-blocking*), kao i usvajanje predloga o visokom radio-frekvencijskom spektru (470-790 MHz) na celoj teritoriji EU. Dodatno, Malta će se nadovezati na Slovačko predsedavanje kroz podržavanje reforme telekoma, izmene *Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama* i promovisanje predloga o dostupnosti Interneta u lokalnim zajednicama (*WiFi4EU*) u okviru paketa o Gigabitnom društvu (*Gigabit Society*).

Nakon što je Evropska komisija predstavila set novih mera o energetskej efikasnosti u okviru Paketa o čistoj energiji, Malta će u prvoj polovini godine usmeriti pažnju Saveta ka donošenju odluka koje imaju za cilj smanjivanje potrošnje energije u domaćinstvima i industriji. U skladu sa tim, fokus će biti usmeren na usvajanje *Uredbe o označavanju energetske efikasnosti* i na reviziju *Direktive o energetskim performansama zgrada* koja ima za cilj veću upotrebu pametnih tehnologija. Dodatno u okviru *Paketa energetske sigurnosti*, Malta će nastaviti inicijative Slovačkog predsedavanja u cilju obezbeđivanja stabilnijeg snabdevanja gasom i uvođenja principa solidarnosti između država članica u hitnim slučajevima. Takođe, jedan od prioriteta predsedavanja je ojačavanje Mediteranske dimenzije diverzifikacije izvora snabdevanja.

U okviru *Unije tržišta kapitala*, prioritet će biti povećanje izvora finansiranja za mala i srednja preduzeća, kao i za socijalno preduzetništvo, kroz dva nova okvira za finansiranje: *Evropske fondove preduzetnog kapitala (European venture capital funds – EuVECA)* i *Evropske fondove za socijalno preduzetništvo (European social entrepreneurship funds – EuSEF)*. Malta će težiti pokretanju i zaključivanju međuinstitucionalnih pregovora vezanih za Paket sekuritizacije kapitala, kako bi se preduzećima i investitorima omogućio brži i bolji pristup kapitalu.

3. POSEBNA PITANJA: UNIJA KONCENTRISANA NA SOCIJALNU UKLJUČENOST, MORA I OKEANE

Malta je uvrstila i socijalnu inkluziju među prioritete svog predsedavanja, u cilju smanjenja rizika od siromaštva i povećanja socijalne uključenosti kroz politike aktivnog tržišta rada. Posebno je naglašena podrška predlogu Komisije o Evropskom stubu socijalnih prava, koji treba da ojača socijalne politike i poveća zaposlenost na nivou EU, kroz jednake prilike i pristup tržištu, pravične i poštene uslove rada i održivu socijalnu zaštitu. Malta će pružati podršku izmenama *Direktive o upućivanju radnika na rad u inostranstvo (Posting of Workers Directive)* i unapređenja pravila o socijalnoj sigurnosti u okviru Paketa o mobilnosti radne snage. Dodatno, Malta će podržavati dalje pregovore o *Evropskom zakonu o pristupačnosti* i poboljšanju bezbednosti i zdravlja na radu (Direktiva o izlaganju kancerogenim i mutagenim rizicima i izmene propisa o Evropskoj agenciji za bezbednost i zdravlje na radu). Velika podrška će biti usmerena na promovisanje i uobličavanje agende Saveta u cilju borbe protiv rodne nejednakosti na upravljačkim pozicijama (*Women on Board Directive*), iniciranja debate o poboljšanju položaja LGBTIQ populacije i usvajanja *Direktive o jednakom tretmanu*.

U skladu sa specifičnim socijalnim, političkim i kulturnim karakteristikama Malte, kao ostrvske zemlje u Sredozemnom moru, među inovacijama u prioritetima su se našle politike očuvanja mora i okeana i razvoja pomorskog sektora kroz osnaživanje *Integrirane pomorske politike EU*. Među prvim prioritetima se nalazi *Inicijativa za plavi rast (Blue growth initiative)* koja treba da obezbedi dugoročnu stra-

tegiju razvoja pomorskog sektora zasnovanom na održivom razvoju i inovacijama. Takođe, Malta će usmeravati agendu Saveta u cilju uspostavljanja *Pomorske strategije razvoja basena Zapadnog Mediterana*. Pored toga, na Malteškoj agendi se nalazi i velika podrška Zajedničkom predlogu Komisije i Visoke predstavnice vezanom za međunarodno upravljanje okeanima u Evropi i svetu i početak revizije *Strategije za pomorsku bezbednost*.

BREGZIT

Proces istupanja Ujedinjenog Kraljevstva iz članstva u EU, poznat i kao „Bregzit“, svakako će obeležiti malteško predsedavanje Savetom EU iako nije eksplicitno naveden među njegovim prioritetima. Očekuje se da će Ujedinjeno Kraljevstvo pokrenuti ovaj proces u skladu sa članom 50 Ugovora o Evropskoj uniji i time započeti pregovore sa EU o izlasku iz Unije u periodu malteškog predsedavanja, odnosno do kraja marta 2017. godine. Pregovori o izlasku države članice iz EU podrazumevaju kompleksan proces pregovora koje će uključiti predstavnike vodećih institucija Unije u pregovaračke strukture, uključujući i predstavnika rotirajućeg predsedavanja Savetom EU u pregovaračkom timu Unije. Bregzit je indirektno uticao na prioritete malteškog predsedavanja, usmeravajući veću pažnju na saradnju država članica EU i obnavljanje poverenja građana u Evropu i Uniju. Malta u tom smislu insistira na postavljanju građana u centar prioriteta kroz prateći kulturni program, koji obuhvata seriju kulturnih događaja pod okriljem krovne teme „rEUnion“ odnosno ponovnog ujedinjenja.

Značaj Malteškog predsedavanja za pregovore Srbije sa EU

Program trenutne „trojke“ na čelu EU istakao je stratešku važnost kredibilnog procesa proširenja i efektivnog napretka Zapadnog Balkana na putu ka EU. U skladu sa tim, ministar spoljnih poslova Malte, Džordž Vela, istakao je da će Malta nastaviti da promoviše politiku proširenja EU i proces stabilizacije i pridruživanja, ne samo radi stabilnosti Zapadnog Balkana, već i radi jačanja evropskih vrednosti u ovom regionu. Strateški prioriteti i konkretne aktivnosti u fokusu ovog predsedavanja od značaja su za Srbiju, posebno u oblasti migracija, bezbednosti i borbe protiv organizovanog kriminala. Primera radi, uvođenje Evropskog putničkog sistema za informacije i odobrenje će direktno uticati na građane Srbije.

Nadalje, Srbija je za EU važna zemlja u upravljanju migracijama, s obzirom na to da se nalazi na tzv „Balkanskoj ruti“ i da njena granica sa Mađarskom predstavlja spoljnu granicu Šengenskog prostora. *Evropska kancelarija za podršku azilu* pruža pomoć Srbiji da odgovori na izazove izbegličke/migrantske krize. Dobijanjem statusa agencije imaće dodatna operativna ovlašćenja, veće kapacitete i ostvariće veći efekat na terenu. Takođe, težnja Malte da tokom svog predsedavanja obnovi poverenje građana u EU putem boljeg informisanja o pitanjima od posebnog značaja za građane, može biti veoma važna i za bolju komunikaciju evropskih integracija građanima Srbije.

Srbija je do kraja slovačkog predsedavanja otvorila ukupno šest poglavlja i privremeno zatvorila jedno (detaljnije: *Tabela 1. Pregled otvorenih pregovaračkih poglavlja u pregovorima o pristupanju Srbije EU*). Tokom malteškog predsedavanja Savetom EU postoji mogućnost otvaranja novih poglavlja, uključujući poglavlja 20 – Preduzetništvo i industrijska politika, 7 – Intelektualna svojina, 29 – Carinska unija, 33 – Finansijske i budžetske odredbe, 13 – Ribarstvo i 26 – Obrazovanje i kultura (za koje je dobijena saglasnost Hrvatske).

Tabela 1. Pregled otvorenih pregovaračkih poglavlja u pregovorima o pristupanju Srbije EU prema

	Otvorena pregovaračka poglavlja	Privremeno zatvorena pregovaračka poglavlja
Tokom luksemburškog predsedavanja Savetom EU	<ul style="list-style-type: none"> • Poglavlje 32 - Finansijska kontrola • Poglavlje 35 - Ostala pitanja 	/
Tokom slovačkog predsedavanja Savetom EU	<ul style="list-style-type: none"> • Poglavlje 23 - Pravosuđe i osnovna prava • Poglavlje 24 - Sloboda, pravda i bezbednost • Poglavlje 5 - Javne nabavke • Poglavlje 25 - Nauka i istraživanje 	<ul style="list-style-type: none"> • Poglavlje 25 - Nauka i istraživanje

Više detalja dostupno na zvaničnom sajtu malteškog predsedavanja Savetom EU: <https://www.eu2017.mt/en/>

Tabela 2. Odabrani događaji za vreme malteškog predsedavanja Savetom EU 1. januar – 31. jul 2017. godine*

Mesec	Datum	Odabrani događaji iz kalendara predsedavanja	Ostali događaji
Januar	11.	Svečano otvaranje malteškog predsedavanja - Poseta kolegijuma Evropske komisije Malti	
	16.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	17.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	16–19.	Plenarna sesija Evropskog parlamenta	
	19.		Radionica malteškog predsedavanja o klimatskim promenama
	23.	Neformalni ministarski sastanak ministara i državnih sekretara zaduženih za poslove EU	
	23.	Sastanak Saveta za poljoprivredu i ribarstvo	
	26.	Neformalni sastanak ministara pravde i unutrašnjih poslova	
	26.	Sastanak Evrogrupe	
	27.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	30–31		Konferencija o HIV-u i tehnički sastanak o strategijama prevencije i mitigacije

Mesec	Datum	Odabrani događaji iz kalendara predsedavanja	Ostali događaji
Februar	1–2.	Sastanak grupe na visokom nivou vezano za integrisanje principa rodne ravnopravnosti	
	3.	Malta neformalni samit 2017	Evropski događaj o nasilju nad ženama
	6.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	7.	Sastanak Saveta za opšte poslove	Konferencija o budućnosti ostrva u EU
	8.	63. Sastanak Upravnog odbora Fronteksa	
	12.		Predsednički izbori u Nemačkoj
	16.	Sastanak Strateškog odbora za imigraciju, granice i azil (SCIFA)	
	20.	Sastanak Evrogrupe	
	20–21.	Sastanak Saveta za konkurentnost (COMPET) o unutrašnjem tržištu i industriji	
	21.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	22–23.	ARLEM Sastanak Evro-Mediteranskog regionalnog i lokalnog veća Neformalni sastanak Komiteta za socijalnu zaštitu	
	23.	Ministarska konferencija o mapi puta za LGBTIQ	
	28	Sastanak Saveta za životnu sredinu	
Mart	3.	Sastanak Saveta za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja potrošača (EPSCO) o zapošljavanju i socijalnoj politici	
	6.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	7.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	8.	„Tripartitni samit“ (sastanak između EU i relevantnih socijalnih partnera)	
	9–10.	Evropski savet	
	15.		Opšti izbori u Holandiji
	16.	Sastanak Radne grupe za političko-vojna pitanja	
	20.	Sastanak Evrogrupe	Evropska omladinska konferencija
	21.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove Ministarska konferencija o razvoju lekova za retke bolesti	Dan potrošača
23.	Sastanak specijalnog komiteta Athena	Konferencija o Evropskom socijalnom fondu: Prošlost, sadašnjost i budućnost	

Mesec	Datum	Odabrani događaji iz kalendara predsedavanja	Ostali događaji
Mart	25.		Proslava 60. godišnjice Rimskih ugovora
	29–30.		Konferencija o održivom ribarstvu na Mediteranu - Malta Medfish4ever
	3.	Sastanak Saveta za spoljne poslove Sastanak EPSCO Saveta o zapošljavanju i socijalnoj politici	
	4.	Neformalni sastanak ministara zaduženih za socijalnu politiku	
	7.	Sastanak Evrogrupe Neformalni sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
April	9.		Predsednički izbori u Srbiji
	20.		Konferencija o inicijativi plavi rast, nautičkom i pomorskom turizmu
	23.		Predsednički izbori u Francuskoj
	25.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	26.	Međuparlamentarna konferencija za ZSBP/ZBOP	
	28.	„Gimnih” sastanak ministara spoljnih poslova	
	29.	Dijalog EU - Jug	
	3.	Sastanak Vojnog komiteta EU	
Maj	11.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	10–12.		eHealth nedelja
	15.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	16.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	19.	Sastanak Saveta za spoljne poslove Ministarska konferencija o energetici	
	22.	Sastanak Evrogrupe	
	23.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	24.	Konferencija Evropske mreže za migracije (EMN)	
	25–26.	Ministarska konferencija o turizmu	
	25.	Sastanak grupe za opšte poslove (GAG)	
	29.	Sastanak COMPET Saveta o unutrašnjem tržištu i industriji	

ISTRAŽIVAČKI FORUM

predstavlja programsko telo Evropskog pokreta u Srbiji i funkcionalni mehanizam za uključivanje relevantnih nezavisnih stručnjaka, članova i bliskih saradnika EPuS-a u istraživačkoanalitički rad, odnosno proces zagovaranja alternativnih predloga javne politike u svim oblastima relevantnim za proces evropske integracije Srbije.

Cilj IF-a jeste da sveobuhvatnim, multidisciplinarnim i pravovremenim praktično-politički usmerenim istraživanjima, podrži zagovaračke napore EPuSa i doprinose poboljšanju kvaliteta javnih politika.

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd
Republika Srbija
tel: + 381 11 3640 174
fax: + 381 11 3640 202

www.emins.org

Mesec	Datum	Odabrani događaji iz kalendara predsedavanja	Ostali događaji
Jun	8.	Sastanak Saveta za transport, telekomunikacije i energetiku (TTE) o transportu	
	9.	Sastanak TTE Saveta o telekomunikacijama	
	11.		Parlamentarni izbori u Francuskoj
	14.	Sastanak EU i ACP zemlje	Digitalna skupština u Valeti
	15.	Sastanak šefova SIRENE	
	16.	Sastanak Saveta za ekonomske i finansijske poslove	
	19.	Sastanak Saveta za spoljne poslove Sastanak Saveta za životnu sredinu	Forum Jedinstvenog tržišta SIMFO
	20.	Savet za opšte poslove	
	22–23.	Evropski Savet	
	26.	Sastanak TTE Saveta o energetici	
26–27.		SZO Sastanak malih država na visokom nivou	

*Verzija od 26. decembra 2016. godine

Tara TEPAVAC je članica Istraživačkog foruma EPuS-a.
Emilija MILENKOVIĆ je volonterka u EPuS-u.

Rad Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji je delimično je podržan od strane Fondacije Institut za otvoreno društvo u saradnji sa Think Tank Fund programom Fondacija za otvoreno društvo. Mišljenja i stavovi izraženi u ovom radu predstavljaju stavove autora i ne odražavaju neophodno i zvanične stavove Evropskog pokreta u Srbiji, Fondacije Institut za otvoreno društvo niti Fondacija za otvoreno društvo.